

Høyringsfråsegn til Regional transportplan 2018 – 2027

Innleiing

Sogn og Fjordane bondelag arbeider for å ivareta landbruksnæringa sine interesser. Det er viktig for oss at ein har gode prosessar kring dette, og vel gode og konstruktive løysningar. Dette for å ivareta trafikksikkerheita, og ikkje minst god samferdsel, og trygg godstransport. Det er viktig for oss at beitedyra kan gå trygt i utmarka utan å skape fare for trafikkantane. Trygge vegar bidreg også til busetnad i distrikta, og skaper trivsel i bygdene i Sogn og Fjordane.

Regjeringa, og landbruket sine mål for framtida, er å auke og styrke norsk matproduksjon. For å få til dette, må vi sørge for at matjorda får liggje i fred, og for adekvat sikring av vassdrag der vatn trugar menneske og matjord.

Utkøyringsmogleheter for saktegåande køyretøy

Eit av hovudmåla i planen er «å tilby eit effektivt, tilgjengeleg, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling» (RTP 1.1.1).

I følge planen ser vi at det skal setjast fokus på bygging av rekkverk og sikring av sideterreng i perioden.

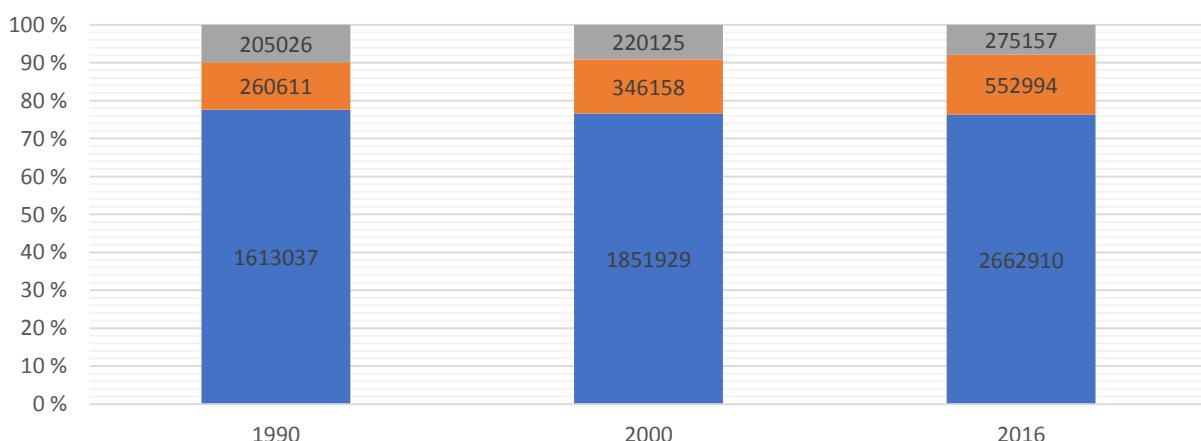
Dei seinare åra har det vore ein stor auke i tal traktorar i trafikken. Utviklinga i landbruket har ført til at ein i større grad en tidlegare transporterar hausteutstyr og før langs vegane. Det er difor særskilt viktig at det vert lagt til rette for god trafikkflyt i områder med stor landbruksaktivitet.

Saktegåande køyretøy som traktorar kan føre til store køar, som bidreg til farlege forbikøyringssituasjonar. Det er difor heilt avgjerande at ein planlegg gode utkøyringar, slik at ein trygt kan sleppa forbi bilar. Dette gjelder særleg strekningar der ein byggjer rekkverk som hindrar utkøyringsmogleheter, og der vegskuldra er for smal.

Prosentvis oversikt køyretøy 1990 - 2016

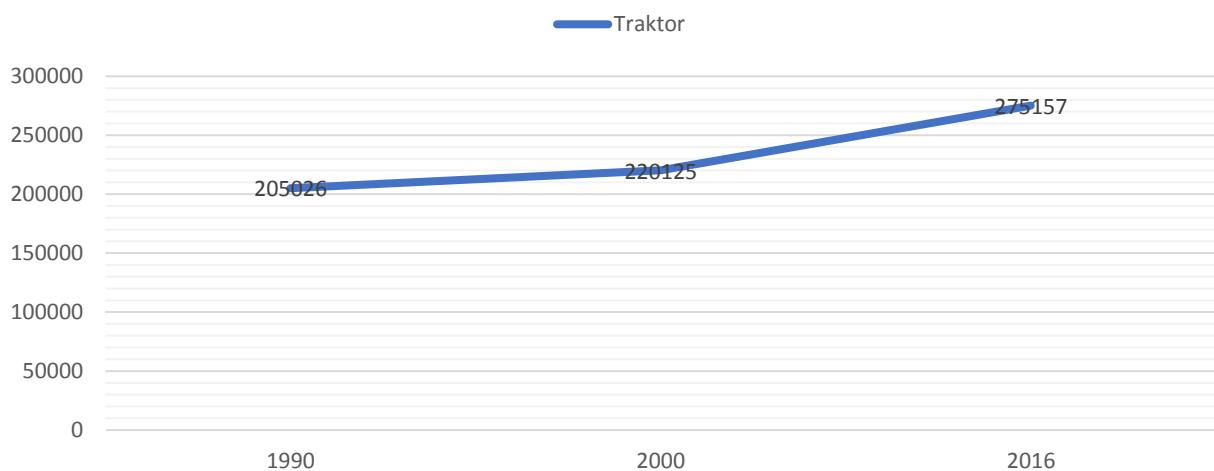
Heile landet

■ Personbil ■ Buss/lastebil/varebil ■ Traktor

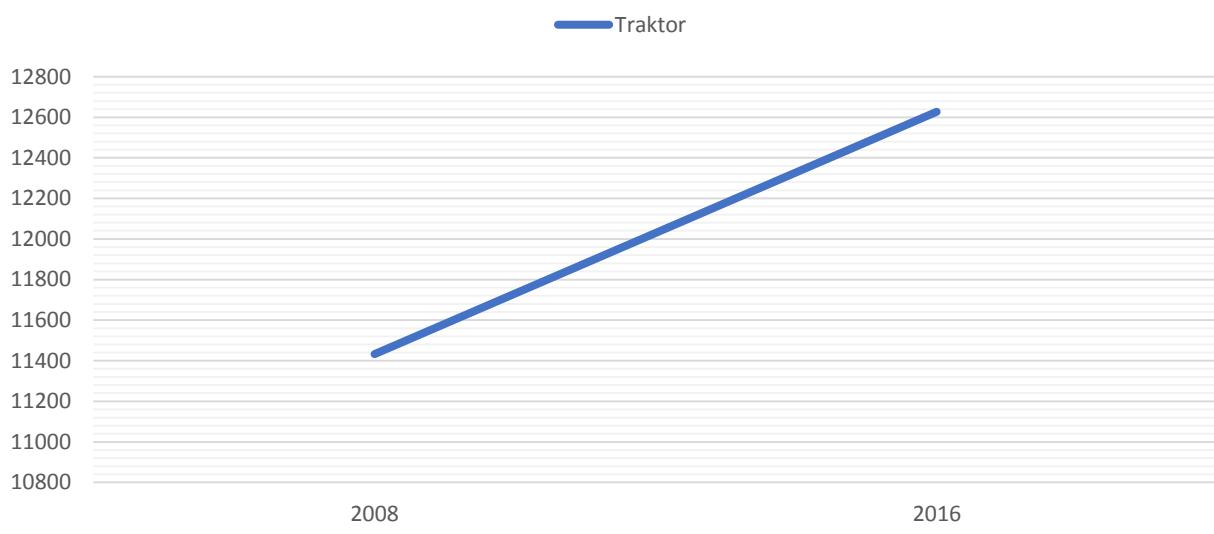

Tabellen ovanfor viser at prosentvis har tal traktorar i trafikken vorte redusert dei seinare åra, medan bilflåten har jamn auke.

Tal traktorar registrerte i Noreg 1990 - 2016

Tal traktorar registrert i SFJ 2008 - 2016

(all data henta frå statistisk sentralbyrå - www.ssb.no)

Tabellane ovanfor viser at det er jamn auke i tal traktorar på vegane, til trass for traktorar tar prosentvis mindre plass i trafikkbiletet.

Med å vise til dissa tala ynskjer vi å synleggjera den faktiske aukinga i tal traktorar på vegane. Det er eit paradoks at tal traktorar aukar stadig i tråd med utviklinga i trafikken elles. Men aukinga forsvinn i prosentfordelinga mellom køyretøygruppene. Når tal traktorar aukar, samtidig med tal bilar må sjølv sagt vegnettet ta høgde for dette.

I følge vegtrafikklova §3 skal ein kvar trafikant «*ferdast hensynsfullt og være aktpågivande og varsam så det ikkje kan oppstå fare eller valdast skade og slik at anna trafikk ikkje unødig blir hindra eller forstyrra*».

Når vegnettet ikkje tilbyr tilstrekkelege utkøyringsmoglegheiter, eller der vegskuldra er for smal vert det umogleg å sleppa forbi bilar. Traktorar vert til hinder for anna trafikk, og det vert vanskeleg å fylgje vegtrafikklova §3.

Det er vår vurdering at ein akseptabel avstand mellom utkøyringslommene ikkje skal overstige 2 km.

Vi ynskjer også å understreke viktigeita av gode dialogar med grunneigarar når ein byggjer rekkverk langs vegane. Det finnes eksemplar der rekkverk blokkerer avkjørsle til private vegar.

Vått og rått – kvar tek vatten vegen

Bratt lende i kombinasjon med våtere klima er ein stor utfordring for landbruket i Sogn og Fjordane. Konsekvensane av dette blei tydelege då store jordareal vart øydelagt under flaumen i Utvik i sommar. Slike flaumar kan føre til at matjord vert satt ut av drift i opptil fleire år, og livsgrunnlaget for dei bruka som vert ramma kan verte øydelagt.

Vegar utan stikkrenner, eller tette stikkrenner fører til at vegane ledar vatnet vekk frå de tenkte vassføringssystem. Det er svært viktig at det er faste rutinar på vedlikehald av grøfter, og stikkrenner slik at vatnet går der det er tenkt at det skal gå.

«*klimatilpassing omfattar tiltak som vert satt i verk for å tilpasse samfunnet til dagens- og framtidas klimaendringar*». (RTP 4.8)

Ein ser at klimaendringane har stort fokus i planen, men vi ynskjer å understreka viktigeita av å sikre matjorda for flaum. God matjord blir opparbeida gjennom mange år, gjerne generasjonar. Ein flaum kan på kort tid øydelegge den jorda, med de konsekvensar det vil medføre for enkeltbrukaren.

Beitedyr og blinklys

I Sogn og fjordane er det ikkje uvanleg med beitedyr langs vegane. Kollisjon mellom bil og storfe kan få fatale konsekvenser for både mennesker og dyr. Eit eksempel på det såg vi i haust då ein bil kolliderte med fleire storfe i Sogndalsdalen. Ei slik ulykke har stort skadepotensiale for trafikkantane!

Vi ynskjer å fremja eit forslag til utviding av prøveordninga med blinkande lys på skilta som varslar om hjortetrekk, til også å gjelde vegstrekningar med beitedyr. Dette kunne ein forsøkt i første omgang på strekningar som Sogndalsdalen, Fjærland, og Våtedalen. Felles for dessa områda er at relativt trafikkerte vegar går tvers igjennom store og viktige utmarksbeite.

Vern av matjord

Under 3% av Noregs totale areal består av dyrka jord. Sogn og Fjordane bondelag gjer gjeldande at Stortinget i 2015 vedtok å innskjerpe omdisponeringsmålet frå 6 000 dekar til 4 000 dekar. Dette må få konsekvensar for planlegging av vegar, og infrastruktur. Etter vårt syn må det vere eit minimumskrav at ein planlegg trasear som ikkje tek matjord, sjølv i tilfelle der dette fører til dyrare vegbygging.

Store delar av det dyrkbare arealet i Sogn og fjordane består av myrareal. Når regjeringa no legg fram forslag om forbod mot nydyrkning av myr, vil det påverke dyrkingsreservane i fylket. Med det på agendaen vert det enda viktigare å verna den matjorda, samt det dyrkbare arealet vi disponerer i Sogn og Fjordane.

Sogn og Fjordane bondelag ber Fylkeskommunen, og Statens Vegvesen ha matjorda i fokus i prosessane framover.